
Утвърдил,

И.Д.Директор ТП ДГС „Селище,, : : : : : /П/

/ инж. Любомир Малинов /

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО
ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП
ДЪРЖАВНО ГОРСКОТО СТОПАНСТВО
ТП ДГС „СЕЛИЩЕ ”**

Април, 2025година

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

1 ВЪВЕДЕНИЕ.

1.1 Необходимост от Проучването цели и задачи .

1.2.ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ .

2. РЕЗУЛТАТИ .

2.1.ОБЩА СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА .

2.2.ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ.

2.3.ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ .

2.3.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИ РЕСУРСИ .

2.3.2. ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ .

2.3.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА .ОСИГУРЯВАНЕ НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ .

2.3.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ .

2.3.5 ДОСТЪП И ИЗПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ .

2.3.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА.

2.3.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ .

2.3.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИ ПОЖАРИ .

2.3.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ , СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТА НА ДГС .

2.3.10 ПОДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ .

2.3.11.ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ .

2.3.12 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК .

2.3.13 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ГОРИТЕ .ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИ ФИРМИ .

2.4 ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛ ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ .

2.5 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ .

2.6 МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ .

3.1 АКТОАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА /ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ .

3.2 АКТОАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА .

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВКТВ	Водоснабдяване и канализация
ГВКС	Гори с висока консервационна стойност
ГФ	Горски фонд
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ЛРД	Ловнорибарско дружество
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОПР	Общински план за развитие
ОСВ	Оценка за социалното въздействие
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите

ТП	Териториално поделение
ЮЦДП	Южноцентрално държавно предприятие
Г.	година
кв. км.	квадратни километра
м	метра
м.	месец
м³	кубически метра
н. в.	надморска височина
тел.	телефон
ха	хектара
WWF	World Wildlife Fund (Световен фонд за дивата природа)

РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА

Заинтересована страна	Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес от дейността на ТП ДГС „Селище“ или към управляваната от него територия. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Засегнатата страна	Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха били повлияни от дейността на ТП ДГС „Селище“ (напр. местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации оторизирани да представляват засегнатите страни и др.).
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

В началото на 2025 г. ТП Държавно горско стопанство (ТП ДГС) „Селище“ започна процес по привеждане на управлението на горите и земите от горския фонд в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии* на [REDACTED]. Като част от процеса бе изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-те принципа за сертификация по системата :

Прилагане на законодателството - спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/ или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.

Права на коренното население (неприложим за България).

Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

Ползи от гората - горкостопанските дейности осигуряват ефективното използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателните екологични въздействия.

Управленско планиране – налице са и се прилагат Планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.

Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

Високи конзервационни стойности – поддържат се и/или се подобряват високите конзервационни стойности в горите.

Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите .

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ДГС „Селище“. Тези предизвикателства са продиктувани от важността на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси, изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие (ОСВ) от дейността на ДГС се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициентирано изготвянето на настоящия документ. **Цялостният процес по подготовка на ДГС за сертификация, вкл. настоящото социално изследване се подпомага от международната неправителствена организация WWF.**

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ДГС „Селище“ оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху по-глобални въпроси, влияещи на социума, като екологичния баланс и здравето на горската екосистема. Конкретни задачи на оценката са:

- Да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДГС както и другите заинтересовани страни.
- Да се проведат срещи с идентифицираните страни.
- Да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ДГС върху всяка от тези групи.
- Да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.

- Да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС, които са били идентифицирани;
- Да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи са използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи.
- Контакти и консултативни срещи със служители на ДГС „Селище“.
- Посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите*. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- групови дискусии;
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа – а) предварителен етап на базата на експертна оценка и б) прецизиране на групите след проведените разговори с ръководството на ДГС. Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ДГС „Селище“;
- представители на държавни институции имащи законови правомощия по осъществяването на контрол на ДГС и територията управлявана от ДГС;
- представители на общинската администрация на общината, на чиято територия е разположено ДГС;

- представители на местното население и горовладелци;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
- представители на местни организации и асоциации.

Реализацията на ОСВ включи:

- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация – направен бе преглед на действащия Горскостопански план на ДГС „Селище“ , Доклад „Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Селище“ , Общинският план за развитие на Община Сърница , Стандарта , включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, както и проекта на Национален стандарт за България, интернет страници със съдържание релевантно на целите и задачите на заданието и др.
- Комуникация с ръководството на ДГС „Селище“ – контактът бе осъществен по телефон и ел. поща с цел получаване на информация необходима за ОСВ, а в последствие бяха проведени и срещи със служители на ДГС.
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/ заинтересовани страни
- Изготвяне на доклад от ОСВ - Събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивност и тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка до колко ДГС подпомага/ ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи.

2 РЕЗУЛТАТИ

2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

Територията на ТП ДГС „Селище“ се намира в Област Пазарджик и обхваща една община със съответните землища или части от тях, а именно: Община Сърница гр.Сърница .

Община Сърница

Гр.Сърница

Град Сърница е разположен между Велишко-Виденишкия дял и Дъбраш в един от най-привлекателните райони на Западните Родопи. Този чаровен кът от родината ни е неповторим като пейзаж и геоморфоложка форма. Покрай града минава р. Доспат, която се влива в едноименния язовир, който е с дължина 18 км. Средната надморска височина е 1250 метра. На юг срещу града се издига стръмния склон на рида Дъбраш, очертан от плоско заравнено било по което се издигат върховете: Розов връх(Гюлтепе), Каракая, Беслет(най-високия 1938 м.), Каялийски връх, Ранча, Унген, Арсъттепе, Чаерджик, Доганчукур, Каука и др. Откъм, североизток се спускат полегатите склонове на Велишко-Виденишкия дял по посока северозапад-югоизток, прорязан от множеството долове. В този дял се издигат върховете Велица (1712) Черно връх, Малък Гаргалък, Голям Гаргалък, Малтепе и Келтепе, гъсто обрасли с можеби най-хубавите гори. Стръмният до над 45° склон на рида Дъбраш, който отделя котловината в югозападна посока е най-импозантната форма в целите Западни Родопи. Той е почти праволинеен по форма и дълъг около 40 км. с общо взето, изпъкнала форма, в която се измерва до 70 м. относителна височина между основата на наносните конуси и горният край на откоса. Това е типичния разседен откос, много слабо фоцентриран, от една страна, защото е сравнително млад.

Геоморфоложкото развитие на района около гр. Сърница е неразделно свързан с геоморфоложкото развитие на Западните Родопи, а то е резултат на неколкочратни издигания, разделени от спокойни периоди между тях, по време на които са се оформили обширни заравнености.

Съвременния релеф на територията на гр. Сърница е бил оформен от различните денудационни процеси. Тук не е имало заледряване през четвъртичния период, затова в двата рида липсват онези скални зъбери и стеснени, непрестъпни заострени била и глациални форми, които срещаме в съседните планини Рила и Пирин. Затова тук са присъщи заравнените била, които придават своеобразния и успокояващ чар, непознат на другите български планини.

Средният годишен брой на безоблачните дни са 168. Валежната сума е висока през пролетта и зимата, а в края на лятото и началото на есента понякога засушава. Има изобилни снеговалежи. Есента е топла и приятна, пролетта е влажна, но настъпва със закъснение. Тези климатични особености се дължат на голямата надморска височина, но са в зависимост от циркулационните условия на Средиземноморския басейн. Голяма част от зараждащите се там въздушни течения проникват по долината на р. Места и през сравнително ниските била на планините на юг от котловината. Валежите се характеризират с редица особености на преходносредиземноморския климат, като са най-обилни през есента, а минимални през август и септември.

Покрай града минава река Доспат, която отводнява едноименната котловина. Тя е ляв приток на р. Места и извира в подножието на Розов връх. По важни притоци на реката в близост до Сърница са Широк дол, Бегов дол, Барбунски дол, Дерменка, Усоина река, Тахталийски дол, Гюмюж дер, Караасан дере, Боров дол, Камен дол, Кървав дол, Аиски дол, и др. Те не пресъхват през цялата година. В близост до града ни стигат водите на язовир „Доспат“ едно от най-големите изкуствени езера в нашата страна, построен през 1961-1968 год. Днес водите му се използват за електродобив, напояване, за спортен риболов, гребна база на ССУ „В. Левски“ гр. Пловдив.

В преброяването на населението през 1910 Сърница я няма като самостоятелно селище. До 1947 село Сърница е към Девинска околия. Сърница е самостоятелна община (1979-1987 г.), вкл. селата Медени поляни и Побит камък. С Указ на ДС на НРБ N 3005 от 6 окт. 1987 г. Сърнишка община се закрива и се присъединява с включените в нея населени места към Велинградска община. Сърница е обявен от село за град с Решение N 641 от 12. 09. 2003г. Сърница е второто по големина населено място в община Велинград след село Драгиново. Населението му е българо-мохам., живеещи в 870 жилища, с 14.7 кв2 жилищна площ на 1 ж.

Сърница има кадастрален, регулационен и нивелетен план, водоснабдено (1933), електрифицирано (1957), има канализация, АТЦ с 1200 поста.

Населението на Сърница според преброяванията (1926-65):

Селище	1926	1934	1940	1946	1956	1965
Сърница	336	482	513	758	982	1451
Крушата	120	180	213	264	368	454
Петелци	187	226	266	327	389	583
Бърдуче	15	24	24	49	64	28
Орлино	36	69	80	87	139	283
Общо:	694	981	1096	1485	1942	2799

През последните години броят на населението е почти в застой: 1995 - 3676 ж; 1996 3685 ж; 1997 - 3666; 1998 - 3665 ж; 1999 - 3680 ж.; 2001 - 3654 ж.

2.2 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/ групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ДГС	Степен на социално въздействие на дейностите на ДГС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна (високо-средно-ниско)	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ДГС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна
Държавни институции	Изпълнителна агенция по горите Регионална дирекция по горите - Пазарджик	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията управлявана от ДГС	ниско	ИАГ чрез структурите ѝ определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната и ориентираност; контролира спазването на Закона за горите; контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове; осигуряване на охрана на горските територии.
	Регионална инспекция по околната среда и водите – Пазарджик	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията управлявана от ДГС във връзка с изпълнението на	средно	опазване на биологичното разнообразие; опазване на водите;

		екологичното законодателство.		
	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“	Управление на водите в Източнобеломорски район в т.ч. в териториите от горския фонд; изпълнение на разпоредбите на Закона за водите	ниско до средно	контрол на състоянието и проводимостта на речните легла в т.ч. превенция от наводнения; контрол на количеството и качеството на водите;
	Дирекция „Инспекция по труда“ - Пазарджик	Спазване на трудовото законодателство	средно	спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници; спазване на изисквания на Кодекса на труда за горските работници;
	Районно управление – Велинград към Областна дирекция на МВР - Пазарджик	Извършване на оперативно-издирвателна, охранителна, контролна дейност, дейност по разследване и административнонаказателна дейност	средно до високо	контрол на незаконните дейности в горите и разследване на такива; обслужване на спешен тел. 112 в случай на инциденти в горските територии и незаконни дейности;
	Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" – Велинград	Пожарна безопасност и защита на населението	високо	превенция и борба с горските пожари;
Местно население	Кметове на Общини – Общински	Осигуряване на базисни нужди на местното	високо	осигуряване на местното население с дърва за огрев;

	администрации, кметове на населените места	население		паша в горите; опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата от значение за местните общности; опазване на местната инфраструктура;
	Физически лица жители на населените места попадащи в обхвата на ДГС	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	високо	осигуряване на дърва за огрев; паша; защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация, събиране на недървесни горски продукти за лично ползване; възможности за заетост;
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности на терен в т.ч. – дърводобив, залесяване, лесокултурни дейности, строителство и	високо	осигуряване на равноправен достъп до дейности възлагани от ДГС и спазване на свободната конкуренция;

		поддръжка на горски пътища; дървообработване		осигуряване спазването на безопасността на труда; своевременно разплащане с подизпълнителите;
	Предприемачи в областта на туризма	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/ обекти; поддържане на туристическите маршрути в горските територии; осигуряване безопасността на туристите;
	ВКТВ – Велинград	Поддържане на водопреносната и водопроводната мрежа в т.ч. преминаващата през горските територии; управление на санитарноохранителните зони	средно до високо	съобразяване на горскостопанските дейности със санитарноохранителните зони и опазване на източниците на питейна вода;
Недържавни собственици на гори	Община Сърница	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост и ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори стопанисвани от общината;
	Частни горовладелци	Управление на съседни	ниско	зачитане на правата на

		територии		собственост и ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори собственост на частни лица;
Неправителствен сектор	Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	<p>Лов и опазване на дивеча на територията.</p> <p>Извършват таксация на дивеча.</p> <p>Пряко за заинтересовани от стопанисване на горите (прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите; поддържане на естествена хранителна база за дивеча; поддържане на зони за спокойствие на дивеча).</p>	средно	съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча;
	<p>Екологични неправителствени организации –</p> <p>WWF - България</p> <p>Българско дружество за защита на птиците</p> <p>Зелени Балкани</p> <p>Балкани</p>	<p>Извършват граждански контрол по опазване на биоразнообразието на територията.</p> <p>Разполагат с информация за биоразнообразието на територията.</p> <p>Активни са в изпълнението на проекти свързани с</p>	средно	<p>опазване на биологичното разнообразие;</p> <p>партньорство при изпълнение на обществено значими проекти;</p>

	Българска Фондация „Биоразнообразие“ и др.	опазване на биоразнообразието и са потенциален партньор в това отношение.		
	Туристически дружества и неформални туристически групи, туристически хижи, скаутски организации, клубове по екстремн туризъм, вкл. вело и спелео клубове и др.	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/ обекти; поддържане на туристическите маршрути в горските територии;

Следва да се има предвид, че списъкът не е изчерпателен и се препоръчва текущото му актуализиране.

2.3 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.3.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика в случая ТП ДГС „Селище“. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на добива на дървесина (за което се поставя обозначителна табела в съответния обект) и горските разсадници. Със заповед на Директора на РДГ – Пазарджик може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересованите страни в т.ч. общинските администрации и местните кметове, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ДГС „Селище“.

2.3.2 ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВОЛАДЕЛЦИ

Процесът на възстановяване на горите и земите от ГФ на територията на ДГС като цяло може да се счита за приключил. Към началото на 2016 г. няма текущи реституционни съдебни спорове за територии стопанисвани от ДГС „Селище“. Това е важно от гледна точка на сертификацията, тъй като земите, за които се водят такива спорове ще бъдат извън обхвата на сертификата до окончателното изясняване на статута им.

Общинската администрация не отчитат сериозни проблеми по признаване на собствеността.

Известен проблем за общините е и използването на общинска инфраструктура, най-вече пътища, за транспортирането на дървесината (от страна на подизпълнители на ДГС), тъй като са налице случаи на увреждане на тази инфраструктура. Проблемът се осъзнава от двете страни. Като възможно решение е коментирано включване на допълнително изискване в тръжната документация за избор на дърводобивни фирми за възстановяване на използваните пътища до началното им състояние; при приемането на даден обект да присъства член на общината от гледна точка оценка на използваната инфраструктура и др. При всички случаи, това е една от

конфликтните ситуации, за избягването на която ДГС следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване (пр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации за ползването. **По подобен начин следва , да се търси и урегулиране на взаимоотношенията с недържавните собственици по отношение на:**

- преминаване на ДГС и негови подизпълнители през недържавни територии;
- използване на недържавни имоти за разполагане на временни складове

2.3.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Като цяло това е най-видимата , и оценяваната част от дейността на ДГС „Селище ”, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ДГ С.

Към момента няма индикации за съществуващи съществени проблеми в тази област, като според ДГС местното население е осигурено с необходимите количества. Това в голяма степен се споделя , и от представителите на местната власт макар , и в някои случаи да са налице забавяния. **ОБЩО ПРОДАЖБА НА СОРТИМЕНТИ** към 31.12.2023 г.,

По Разчет 29769 м3 продадени 28265 м3 на 95 % отчет за годината .

В това число както следва;

Предложени на процедури -33771м3 .

Продажба на стояща на корен дървесина по ценоразпис на ФЛ -11250 м3 отчетени 10257 м3 .

Предложени на прогнозни количества - 11172 м3; отчетени 6880 м3.

Сключени договори -32744 м3.

Самостоятелен дърводобив -3000 м3 отчетени - 3789 м3

Продажба чрез пряко договаряне по разчет -4025,79м3 отчетени – 3893,61м3.

Общо КЛФ дърводобив сключена по договори 45974 м3 , и реализирана 31203,72 м3 към 31.12.2024 г ., от различни категории и сортименти, което е изпълнение на:

групи за бичене, обли греди, ритловици, технологична дървесина, ОЗМ, дърва за огрев.

Лежаща маса м³ :

- Санитарни които са добити 7877,6 м³ .
- Принудителни – които са добити -3727 м³.
- Пробирки кито са добити - 11309,5 м³ .
- Прореждане кито са добити -1983,2 м³.
- Възобновителни

Билки ,гъби и други странични ползвания-какво е дадено:

Издадени разрешителни през последните три години:

Разрешителни за гъби – бр. За 1500 лв. Разрешителни за паша – 133бр. За 163,50 лв. За 2022 год. Разрешителни за гъби – 6 бр. За 1800 лв.Разрешителни за паша – 73 бр. За 109,50 лв. За 2023 год. Разрешителни за паша – 17бр. За 25,50 лв.Разрешителни за гъби – 7бр. За 2100 лв. Общо за трите години Разрешителни за паша – 223бр. За 298,50 лв. Разрешително за гъби – 18 бр. За 5400 лв.

Регистрирани изкупвателни пунктове-фирма, землище-няма регистрирани изкупвателни пунктове. За лова основни данни от Ловоустроиствения проект-видове дивеч,брой ловни дружинки и взаимоотношението с тях.

Възможностите за осигуряването на дърва за огрев на местното население са две – закупуването им от временен склад или индивидуалното им добиване (по тарифна такса на корен), което значително намалява цената. Кметът на съответното населено място изготвя списък на правоимащите, на базата на който ДГС „ Селище " прави справка за възможното ползване и определя обекти за съответната година. За момента стопанството успява да задоволи в значителна степен нуждите на местното население от населените места в съседство.

Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече дърва за огрев и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДГС „ Селище " с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора, влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената. Ниския дял на частните и общински гори, които не са в състояние да задоволят

нуждите, поставят ДГС „Селище“ под допълнителен натиск и очакванията са да изпълнява преди всичко социална и по-малко икономическа функция.

Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал. Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена. Допълнителна пречка би било битуващото сред тях мнение, че *„тези придобивки им се полагат, защото живеят в и около тази гора“*.

По отношение на добива на дървесина, едно от насложените впечатления, срещу които ДГС трябва да предприеме мерки е, че се сече *„повече от необходимото“*, целогодишно и в близост до населените места.

2.3.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ДГС „Селище“ се разчита в голяма степен на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи. Предвид на ограничените площи за залесяване, ограничени са и свързаните лесокултурни дейности – попълване, отглеждане и др. На територията на ДГС „Селище“ има един разсадник – Разсадник м.Селище надморска височина 1300 м. През последните години производството в разсадника е насочено към основни дървесни и храстови видове като арония храст и присадки бял бор, смърч и др. Произвеждаха се и коледни елхи.

При анализа на тази сфера на дейност на ДГС „Селище“ не се констатирали негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство. В този смисъл редуцирането на тази дейност е предпоставка за допълнително наслояване на мнението, че се *„сече масово, а не се залесява“* (изразено и от някои от местните кметове с по-дългогодишен стаж и пазещи спомени от масовите залесителни практики в страната).

При всички случаи, ДГС трябва да заеме една по-проактивна позиция пред обществото от една страна, давайки разяснения за ползите от естественото възобновяване, а от друга давайки още по-голяма гласност на макар и ограничените залесителни кампании.

2.3.5 ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Паша

Забранена е пашата на обща площ от **55075 ха**. Формирани са три блока за паша, които са съобразени с местата, където всяка година се изкарва добитъка от съседните села и махали на летен лагер.

Събиране на недървесни горски продукти

При проведените интервюта не бяха констатирани и проблеми с ограничаване на достъпа за събиране на недървесни горски продукти за лично ползване, което по закон е свободно.

- Гъби – 3 500 кг/ год (манатрка, пачи крак и др.)

- Горски плодове- 9 000 кг/ год (черна и червена боровинка, ягоди, малини и др.)

По плановете за пашата-какво е дадено по ГСП площта и брой животни по земята от „Плановете за паша“ за последните три години :

Медени поляни-2648,0 ха,714 бр. ,едър добитък и 7044 броя дребен Побит камък-3643,0 ха,1006бр , едър добитък и 10093 броя дребен Сърница-6677,0 ха,3057бр. едър добитък и 11456 броя дребен .

Това са разрешени площи за паша и допустимия добитък за всяка от последните три

За 2024 г такси позволителни за гъби :

Красимир Перушински такси позволителни за гъби- 300 лв .

Данели Фунги ЕООД такси позволителни за гъби- 600 лв .

ЕТ Билял Али 89 такси позволителни за гъби- 300 лв .

ЕТ РАМ – Р. Ибишев такси позволителни за гъби- 300 лв .

Ферекс ЕООД такси позволителни за гъби- 300 лв .

Елисавета Орцева Шондрова такси позволителни за гъби- 300 лв .

2.3.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: Благороден елен, Сърна, Дива свиня, Вълк, Лисица, Див заек, Глухар и др.

На територията на стопанството не са включени ПЛР: **На ДЛС“Чепино“ и два броя ловни дружинки/Сърница и Медени поляни с Побит камък/** има и един брой договор за ползуване на дивеча.

ПЛСР Медени поляни - Побит камък - Отчет за ползването 2024 г :11 броя от които 6 мъжки и 5 женски

ПЛСР Сърница - Отчет за ползването -4 броя .

Площа на ДГС „Селище“ в ловностопанско отношение е предоставена ;

ПЛСР Медени поляни - Побит камък-3656.80 ха ; ползване 25 % ползване за 2024 г съгласно плана за отстрел .

ПЛСР Сърница -4086.70 ха ползване 13,8 % ползване за 2024 г съгласно плана за отстрел .

Извършените горскостопански дейности на територията на ТП ДГС „Селище ” през 2024 година са в следните основни направления: лесокултурни дейности, дърводобив, добив на недървесни горски продукти, поддръжка и ремонт на горски пътища.

2.Извършените лесокултурни дейности са както следва:

- Изграждане и поддръжане 7000 л. м. лесокултурни прегради .
- - Поддръжане на стари минерализовани ивици със собствена техника и собствени работници –10700 л . м .

2.3.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ДГС се осъществява в няколко направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове

животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. Задължение на служителите на ДГС „Селище“ е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Пазарджик и да съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от ЮЦДП- гр. Смолян, чрез мобилни групи.

По общо мнение, проблемът с браконьерството на територията не е сериозен и случаите са ограничени. Положително се оценяват и действията на ДГС „Селище“ в тази насока. Необходимо е да се отбележи обаче, че сред части от местното население битува и мнението, че са налице практики на т.нар. „покровителствано от горските“ браконьерство изразяващо се в най-общия случай с добиване на дървесина над позволените количества за даден обект със знанието на служителите на ДГС „Селище“. В този смисъл очакванията са за по-стриктен контрол именно относно спазването на правилата за сеч.

Като цяло по оценка на РДГ, стопанствата в района имат известен проблем с компетенцията на персонала от гледна точка съставянето на административните актове (АУАН). Често те са написани некачествено и е причина да не бъдат уважени от съответните по-горни инстанции. В този смисъл изниква необходимостта от обучения свързани с познаването и прилагането на нормативната уредба, както и за развитието на специфични умения по съставяне на актове.

2.3.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС „Селище“, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. **Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. Случаите на пожари в района са ограничени.** Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Общинска служба, Пожарна безопасност и защита на населението. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии и има сформирана група, за бързо реагиране. От общинските администрации изразяват задоволство от усилията и подкрепата, която ДГС „Селище“ оказва по отношение превенцията, и борбата с горските пожари.

Като по-съществени проблеми могат да бъдат определени липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа и липсата на адекватни технически средства, за борба с пожарите в силно пресечените горски терени, което често затруднява борбата с пожарите, и съвременното им локализиране.

2.3.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДГС

Туристическите обекти и горските територии около тях, част от ДГТ са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството.

Според ОПР съществуват разнообразни форми на туризъм на територията на Общината: Балнеоложки; Алтернативен (екологичен, селски); Бизнес / конферентен; За спорт и рекреация; Културно-исторически; Лов, фото-лов, риболов.

При проведените интервюта с представители на туристическия бранш не бяха идентифицирани силно негативни социални въздействия от дейността на ДГС. Необходимо е да се отбележи, че заинтересованите страни отчитат и високо оценяват подкрепата и бързата реакция на страна на ДГС „Селище“ при наличие на паднали дървета върху пътна инфраструктура през зимата и при други форсмажорни обстоятелства.

2.3.10 ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ.

Територията на ДГС "СЕЛИЩЕ" е богата на биологично разнообразие. Данни за защитените територии/зони и биологичното разнообразие в стопанството могат да бъдат открити в проучването „Горите с висока консервационна стойност на територията на ДГС „СЕЛИЩЕ“.

При проведените интервюта със заинтересованите страни не бяха изтъкнати значими негативни социални ефекти в следствие дейността на ДГС върху биологичното разнообразие. От РИОСВ – Пазарджик бяха повдигнати следните въпроси (важат са всички стопанства в района):

- ДГС не изпълняват с необходимата сериозност задълженията си по ЗБР и Закона за лечебните растения във връзка със съставянето на актове за нарушения.
- Само формално и половинчато се спазва Чл. 50 и свързан с него Параграф 3 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗЛР. Разделите „Лечебни растения“ в горскостопанските планове са много кратки и неизчерпателни и като цяло липсва

изискващата се „приблизителна оценка на ресурсите и на възможностите за ползване въз основа на теренни изследвания“. Липсва добра воля и достатъчно инициативност от страна на стопанствата да се поправят тези пропуски в горскостопанските планове и да се изисква задължително от лесоустроителите да са по-прецизни в работата си в това отношение и лечебните растения да бъдат наистина опазвани (каквато е волята на закона).

- Горскостопанските планове и най-вече предвидените видове сечи за конкретни отдели се променят твърде често и това създава изключително административно натоварване за РИОСВ при екологичната оценка на тези промени. Най-честа причина за исканите промени са непрецизното разписване на плановете.

Според неправителствени организации, известен проблем за ДГС „Селище“ (общ за всички стопанства в района) е, че горските служители като цяло не са наясно какви защитени видове се срещат на тяхна територия и не са напълно компетентни по тяхното разпознаване на терен, респ. мерките които следва да бъдат предприети за тяхното опазване.

ОПАЗВАНЕ НА ВОДИ

ДГС/ДЛС	Отдели	Площи на отделите
Вододайни зони гр/с....		
Водохващания за питейни цели		
Вододайна зона на река		
Каптажи гр.Сърница	231,248,255,256,259,274,276,297,298,303,306,307	653,4
Каптажи с.Побит камък	131	32,1
Горски чешми и кладенци	6,10,18,22,23,54,79,163,136,142,144,145,189,263,284,287,293,297,299,302,303,310,312,316	1343,3

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща. Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива.

Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата. В България за ГВКС се считат всички горски територии попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2002г .

За ВКС се считат също и горски територии попадащи в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ .

За територията на ДГС”Селище” в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели:

2. Водорегулиращата функция - тук се посочват видовете ВКС 4.2 от Доклада за ГВКС, предстоящи залесявания или укрепващи мероприятия

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горските територии в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване. Според местните ВиК дружества, ДГС е наясно със ситуирането на санитарноохранителните зони в ДГТ и режимите в тях, последните се спазват, и е налице добра комуникация между двете организации.

Притесненията на местното население са свързани преди всичко със сечите във вододайни зони и в близост до каптажи. Кметовете на населените места са особено чувствителни в това отношение, което налага чрез подходяща комуникация ДГС да поддържа високо ниво на доверие. Препоръчително е кметовете да бъдат уведомявани и консултирани специално, когато е предвидена сеч в или в

близост до вододайна зона. При все изтъкнатите притеснения, на този етап не могат да бъдат идентифицирани сериозни негативни социални въздействия от дейността на ДГС в тази насока.

1 Гори единствени източници за питейна вода, съгласно „Националното ръководство за определяне на гори с висока консервационна стойност“, включва следните отдели и подотдели: 131 а; 216 в; 217 в; 231 б; 248 з; 255 б; 256 л; 258 е; 259 в; 274 в; 275 б; 276 б; 278 а, б, в; 279 б, в; 281 б; 284 г, д; 286 б; 297 в; 298 б; 299 б; 302 в; 303 ф, я; 304 г, д; 306 и, к, м; 307 г - с обща площ 332.3 ха, от която залесена **332.3 ха**.

Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството

От Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ също бе изтъкнато, че сътрудничеството с ДГС по въпросите свързани с управлението на водите е на добро ниво, но би било добре изпращаната информация да бъде в ГИС среда, а не на хартия както до сега.

2.3.11 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Макар и да не е структуроопределящ отрасъл за местните общини, горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите свързани със заетостта осигурявана директно от ДГС от една страна и от фирмите подизпълнители от друга, поради което тези измерения за разгледани диференцирано.

ТП ДГС “Селище ” като работодател

Към началото на 2024 г. ТП ДГС “Селище ” осигурява директна заетост на 70 човека, като 1 човек от тях е зает сезонно в разсадника , в пожароопасния сезон и др. Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен, обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовното заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене, дървен материал и др.

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение

изпълнението на конкретните им задължения, свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда.

Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години в ДГС “Селище” няма случай на сериозни трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина, с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Горски работници наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива е липсата на работна ръка. Често това води до неизпълнение на сключените договори и санкции за фирмите и по всеобщо мнение в съвсем близко бъдеще може да се стигне до компрометиране изпълнението на планираните горскостопански дейности и дори “цялостен колапс на системата”. Очакванията на фирмите за разрешаване проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ДГС. Причините за липсата на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи сегашната ситуация е резултат от комбинираното им действие:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки;
- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят да ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- обезлюдяване на много от селата от района и ограничен брой на лицата в трудоспособна възраст.

Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите води и до неграмотно ползване на гората.

Настоящата система за отдаване на обектите от страна на ДГС не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да осигуряват оръдията на труда като бензиномоторни триони, гориво за тях, животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват сключването на трудови договори, тъй като това автоматически ще ги лиши от социалните плащания за безработица.

Изключителен е и проблемът с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат трудности с това да накарат работниците да ги използват. При тази ситуация странно изглежда твърдението на фирмите, че трудови злополуки в горите няма. В положителен аспект се отбелязват зачестилите проверки на Инспекцията по труда, като на някои от предприемачите вече са били наложени актове за неспазване на трудовото законодателство.

Като проблемна област може да бъде изтъкната и липсата на провеждане на инструктаж по безопасност на труда на персонала на наетите за провеждане на различни дейности от страна на самото ДГС в т.ч. начален и периодичен инструктаж. Тази дейност, към този момент е изцяло оставена на ръководствата на частните фирми и често се подценява, но изискванията на сертификацията налагат проактивна роля на ДГС в този аспект в т.ч. документиране.

С известна тревога се приема процеса по привеждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на , тъй като това според фирмите ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те на този етап няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка.

По някои други въпроси от имащи отношение към изискванията за сертификацията не бяха констатирани проблеми в т.ч. случаи на нощуване на хора в гората без да са осигурени необходимите битови условия, използването на детски труд и др.

2.3.12 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ.

Възлагането на дейностите в горските територии в т.ч. залесяване и дърводобив става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. По силата на Закона за горите, ДГС може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните, макар и да е налице желание за допълнителни гаранции този дял да бъде още по-голям.

Дърводобивните фирми, работещи в района на ДГС „Селище“ като цяло гледат позитивно на работата на стопанството, имат добра комуникация със стопанството и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания, произтичащи от националната нормативна уредба, която ДГС „Селище“ трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка. Работи се с морална остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда, а често и ниското качество на изпълнение на дейностите. В този смисъл очакванията са държавата да подпомогне сектора със субсидии, с които да бъде подобрена най-вече материалната база. Допълнителен утежняващ фактор са ниските разценки за добив определени на държавно ниво.

Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горско-пътна мрежа. За поддържането на последната стопанството наема специализирана фирма, но според местните дърводобивни предприемачи се случва фирмата да не реагира достатъчно адекватно. Според тях тази система не позволява оперативно и качествено разрешаване на възникващи проблеми. Понякога фирмите се оказват в положение, при което сами да плащат от джоба си за осигуряването на достъп до даден обект. Обектите стават все по-трудни за работа и фирмите често са в невъзможност да изпълнят заложеното по договор.

Фирмите изразяват недоволство и по отношение на често променящата се нормативна уредба и то в техен ущърб. Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на GPS система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест. По подобен начин, с изменението на поднормативната уредба към ЗГ е увеличена

плътността (на 60 %) на дървата в 1 м³, а реално тя според фирмите е значително по-малка във фигурите обявявани на търг. Това на практика според предприемачите означава индиректно увеличаване на цената на дървата.

Сред местните фирми битова и мнението, че бидейки ангажирани в добива на дърва, те изпълняват и социална функция, за което те не се възмездявани.

По време на дискусиите бе поставен въпроса за сертификацията на горите по системата на [REDACTED]. Като цяло предприемачите все още не разбират ползите, а само негативите от процеса. Опасенията са свързани преди всичко с допълнително завишаване на изискванията към тях и необходимост от допълнителни инвестиции (напр. за лични предпазни средства), което ще ги постави в още по-трудно положение. В този смисъл, ДС следва да предприеме по-целенасочени стъпки към разясняване на изискванията за сертифициране и дискутиране на потенциалните проблеми.

2.4. ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС и местната общност. За съжаление с годините активността на ДГС в тази насока намалява и към момента е ограничена. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана.

В този смисъл ДГС вижда своят принос към местното развитие в следните направления: предоставяне на дърва за битови нужди (за закупуване по ценоразпис), информиране на обществеността за извършваните дейности, предоставяне на консултации на граждани и други държавни институции по лесовъдски въпроси.

Все пак е необходимо да се отбележи, че за важни природозащитни дати като седмицата на гората и Денят на Земята ДГС организира различни инициативи.

2.5. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ДГС е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и местните кметове. Все пак е в РДГ, като контролна институция, не са постъпвали оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството.

При все това, част от интервюираните считат, че горските стопанства като цяло, в т.ч. ДГС „СЕЛИЩЕ“, не са достатъчно активни и не търсят взаимодействие и комуникация със заинтересованите освен по темите, установени от закона. Така например важни въпроси като опасност и превенция на пожари, опазване на дивеча и биоразнообразието, поведение в горите и др. остават недобре застъпени в стратегията на ДГС. Липсва цялостна информационна и медийна политика в тази насока. Допълнителни усилия могат да бъдат отделени и във връзките с НПО, сътрудничеството, с които може да повиши имиджа на стопанството, а да доведе и до изпълнение на полезни съвместни проекти.

ДГС уведомява за предстоящите горскостопански дейности в т.ч. сеч (време и място на дърводобива), третиране на територията с химически препарати и др.

Силно препоръчителни са редовни (минимум ежегодни) срещи между ръководството на ДГС и местните кметове за обсъждане на предстоящите през годината горскостопански дейности. В допълнение кметовете трябва да бъдат уведомявани регулярно за предвидените сечи и други дейности в близост до населените места и да им бъде дадена възможност да реагират своевременно в случай, че по тяхно мнение горскостопанските дейности могат да създадат проблем (по отношение на водоайни зони, пътна инфраструктура, проблеми свързани със собствеността и др.) Местното население и власти, фермери, пчелари, билкари, събирачи на гъби, туристически групи и др. трябва да бъдат уведомявани най-малко 2 седмици преди използване на химически препарати в горите.

Установено е, че ДГС трябва да предприеме и по-активни мерки за популяризиране на докладите за ГВКС и да потърси информация от туристическите дружества, общините и местните кметства за допълнителни предложения за обекти/територии, които да бъдат включени като такива с висока консервационна стойност.

Доказателство за стремежа на ДГС да повиши и поддържа добра комуникация с местните общности и неправителствени организации са инициативите за залесявания в училища по случай важни природозащитни дати.

2.6. МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ

За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ДГС се предвижда прилагането на следните механизми:

Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/ заинтересованите страни

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/ заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ДГС „СЕЛИЩЕ“. В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за въвличане на идентифицираните заинтересованите в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия в следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована/ засегнатата страна	Дейност на ДГС,, Селище " със социално въздействие	Начини и средства за въвличане на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност/ срокове
Служители на ДГС,, Селище "	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на горскостопанския план и годишните оперативни планове	Ежегодно
	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДГС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж.	Начален инструктаж – при всеки случай на новопостъпил служител Периодичен инструктаж – на всеки 3 месеца Текущ инструктаж – преди започване на рискови дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло и осигуряване използването им	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и специално работно облекло за всеки работник

			Ежедневен контрол за използване
		Изготвяне/ актуализация на оценка на риска за всички работни позиции	Съгласно изискванията на трудовото законодателство (НАРЕДБА № 5 от 11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска)
Кметове на общините/ населените места местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предлагат на местното население (извадки от Горскостопанския план; маркиране на дървета за сеч; продажба на дървесина; издаване на разрешителни; туристически услуги и др.)	Ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информацията за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето и на публично място	Ежегодно след окомплектоване на лесосечния фонд и преди започване на теренната работа
	Осигуряване на дърва за огрев	<p>Комуникация с местните кметове за необходимите количества</p> <p>Предоставяне на информация за възможностите за ползване на дърва за огрев от местното население по населени места</p> <p>Разясняване на правилата за ползване</p>	Ежегодно преди началото на отоплителния сезон
	Паша	Съгласуване на плана за паша с общините и	Ежегодно

		кметовете на населените места	
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена горска територия от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/ забраната
	Използване на общинска инфраструктура (в т.ч. от подизпълнителите)	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Ежегодно
	Наемане на служители/ работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация Уведомяване на местните кметове	1 месец преди наемане на нужния персонал
	Дискутиране на възможности за принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие	Провеждане на срещи с местните кметове и местни лидери (желателно е участието на представители на ЮЦДП)	Ежегодно
Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти (пр. за разполагане на	Писмено регламентиране на предвиденото	2 седмици преди осъществяване на планираната

	временни складове); преминаване през съседни имоти	използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	горскостопанска дейност
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Подизпълнители на горскостопанските дейности	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	Изискване от фирмите на: валидна оценка на риска на работните позиции; доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя на работниците, които ще работят по съответния договор Копия от трудови договори на работниците	Като част от всяка тържна процедура
		Провеждане на начален и текущ инструктаж. Изискване на доказателства за проведен начален/текущ инструктаж от страна на фирмата подизпълнител	Начален инструктаж – преди началото на всяка дейност в конкретен обект Текущ инструктаж – веднъж месечно Доказателства за проведен инструктаж от страна на фирмата – поне веднъж в рамките на изпълнение на договора и/или ежегодно (за дългосрочните

			договори)
	Възлагане на дейностите	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишния план на ДГС и обектите за дърводобив	Ежегодно
		Провеждане на среща с представители на подизпълнителите и фирмата, определена за развитие/ поддръжка на горскопътната мрежа за търсене на решения по въпроса с осигуряване на достъп до обектите за дърводобив	Ежегодно
		Своевременно заплащане с подизпълнителите/ освобождаване на внесените гаранции	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на промени в нормативната уредба
		Иниципиране на дискусии на ниво ЮЦДП за повишава на разценките за горскостопанските дейности	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане на изискванията за стопанисване на ГВКС 6	Текущо
ВиК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за	Ежегодно

		дърводобив попадащи в санитарноохранителните зони, в близост до източници на питейна вода и/или в близост до водопреносна инфраструктура	
Екологични неправителствени организации	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Опазване на биологичното разнообразие	Ангажиране на НПО в подобряване уменията на персонала на ДГС за разпознаване и опазване за защитени видове	Ежегодно
		Търсене на партньорства за изпълнение на проекти	Текущо

Заб.: В таблицата на са включени взаимодействията на ДГС с различните държавни институции, тъй като те са строго регламентирани в различните закони и социалното въздействие резултат от тези взаимодействия е по-скоро индиректно. Не са включени задълженията на ДГС произтичащи от законодателството. Посочените срокове за минимално допустимите.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към ловното стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата, и по което се очаква отговор. ДГС следва да разработи и въведе съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации, в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии;
- нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злополуки при работа за горското стопанство;
- въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

Процедурата за разрешаване на спорове се разработва с участието на заинтересованите страни като процесът се документира.

Осигуряване на публичност на ключови документи

Във връзка със горската сертификация, ДГС следва да предприеме стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвеният Доклад за горите с висока конзервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);
- резюме на целите на управление;
- резюме от горскостопанския план (в т. ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за безплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;
- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).
- Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация

По време на срещите стана ясно, че информираността на всички заинтересовани страни във връзка с предстоящата сертификация на горите е изключително ниска и има множество конкретни въпроси, свързани с нея особено от страна на дърводобивните фирми.

Това налага своевременно да стартира информационна кампания в региона, чиято основна цел на следва да бъде разясняване на процеса на сертификация – цели и задачи, процедури,

продължителност и др. както и на конкретните изисквания, имащи отношение към съответната заинтересована страна. Основен акцент в кампанията трябва да се постави на конкретни, лесно разбираеми и оценими ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

3 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1 АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/ засегнатите страни от дейността на ДГС страни се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/ смекчаването им.

3.2 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ТП ДГС „СЕЛИЩЕ“ се актуализира **на всеки 5 години, както и текущо в случаи на съществени промени** и/или открити проблеми в социално-икономическата обстановка и взаимоотношенията със заинтересованите страни.

Изготвил:...../п/*

/ инж. Ахмед Нисан – лесничей /

И.Д. Директор:...../п/.....

/ инж. ЛЮБОМИР МАЛИНОВ/

* подписът е заличен на основание чл. 2 от ЗЗЛД

